

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ.....	15
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ (1988).....	19
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: Οι κλασικές θεωρίες για τον ιμπεριαλισμό. Ορισμένα «ανοικτά» θεωρητικά ζητήματα	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Οι κλασικές θεωρίες για τον ιμπεριαλισμό και το ζήτημα του «παγκόσμιου καπιταλισμού»	27
1.1 Εισαγωγή	27
1.2 Η ιστορική συγκυρία των κλασικών θεωριών και ο «παγκόσμιος καπιταλισμός».....	30
1.2.1 Οι ορισμοί του ιμπεριαλισμού στις κλασικές θεωρίες.....	30
1.2.2 Η εισαγωγή της θεωρίας του «παγκόσμιου καπιταλισμού».....	32
1.3 Η κριτική του Λένιν στα πολιτικά συμπεράσματα της θεωρίας του «παγκόσμιου καπιταλισμού»	39
1.4 Από τον «παγκόσμιο καπιταλισμό» στην ιμπεριαλιστική αλυσίδα	46
1.5 Από την ιμπεριαλιστική αλυσίδα στη «γενική κρίση» του «παγκόσμιου καπιταλισμού»	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Μονοπώλια, εξαγωγές κεφαλαίων και παρακμή του καπιταλισμού στις κλασικές θεωρίες για τον ιμπεριαλισμό.....	59

2.1 Το θεωρητικό πλαίσιο: <i>Το Χρηματιστικό Κεφάλαιο</i> του Rudolf Hilferding	59
2.2 Μονοπώλια, ελεύθερος ανταγωνισμός και παρακμή του καπιταλισμού	62
2.3 Εξαγωγές κεφαλαίου και θεωρία της υποκατανάλωσης	70
2.3.1 Η κυριαρχία της θεωρίας της υποκατανάλωσης	70
2.3.2 Η προϊστορία του Λένιν (1899) και η κριτική του Μπουχάριν (1925).....	75
2.3.3 Πρόσθετο κέρδος και εξαγωγές κεφαλαίου ως αποτέλεσμα των διεθνών διαφορών του ποσοστού κέρδους (Μπουχάριν, 1925)	79
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η σημασία και τα όρια των κλασικών θεωριών για τον ιμπεριαλισμό.....	83
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: Καπιταλιστικές σχέσεις εξουσίας, διεθνοποίηση της παραγωγής, ιμπεριαλισμός: Η ενότητα κράτους – έθνους – κεφαλαίου και η δυναμική της επέκτασής της	91
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Κράτος, έθνος και καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής.....	93
4.1 Καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής και εθνικός κοινωνικός σχηματισμός.....	93
4.1.1 Το γενικό θεωρητικό πλαίσιο.....	93
4.1.2 Η έννοια του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής	95
4.1.3 Ο κοινωνικός σχηματισμός	100
4.2 Το καπιταλιστικό κράτος ως εθνικό κράτος	106
4.2.1 Τα σύνορα της εθνικής-ταξικής εξουσίας.....	106
4.2.2 «Εσωτερικές» και διεθνείς σχέσεις	109
4.3 Εθνικό κράτος και διεθνοποίηση του κεφαλαίου	114
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής και μονοπώλια	123

5.1 Το θεωρητικό πρόβλημα	123
5.2 Ανταγωνισμός και μονοπώλια	129
5.3 Συνολικό κεφάλαιο και μέσο κέρδος.....	139
5.4 Το ζήτημα της περιοδολόγησης του καπιταλισμού.....	145
5.5 Παράρτημα: Ο Λένιν και οι επίγονοί του	156
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Η διεθνοποίηση του κεφαλαίου: Η τροποποίηση του νόμου της αξίας στην παγκόσμια αγορά.....	165
6.1 Η κυριαρχία των κλασικών σχημάτων στις σύγχρονες θεωρίες για τον ιμπεριαλισμό.....	165
6.2 Η τροποποίηση του νόμου της αξίας στην παγκόσμια αγορά.....	174
6.3 Σχετικά με τις εξαγωγές κεφαλαίου	182
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Καπιταλιστική ανάπτυξη και υπανάπτυξη στα πλαίσια της ιμπεριαλιστικής αλυσίδας	197
7.1 Ορισμένα θεωρητικά συμπεράσματα	197
7.2 Καπιταλιστική ανάπτυξη και πάλη των τάξεων	199
7.3 Κοινωνικός σχηματισμός και διεθνείς σχέσεις.....	212
7.4 Σχετικά με τη μορφή της ιμπεριαλιστικής αλυσίδας σήμερα	218
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: Ο νεοελληνικός καπιταλιστικός σχηματισμός: Επεκτατισμός και οικονομική ανάπτυξη	229
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: Η συγκρότηση του νεοελληνικού καπιταλιστικού κράτους (Από τον ασιατικό τρόπο παραγωγής στον καπιταλισμό).....	231
8.1 Εισαγωγή	231
8.2 Οθωμανική Αυτοκρατορία και ασιατικός τρόπος παραγωγής.....	234
8.3 Η κρίση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και η ανάπτυξη της ελληνικής εθνικής συνείδησης (1650-1800).....	244

8.3.1 Γενικά χαρακτηριστικά της κρίσης	244
8.3.2 Ο νέος ρόλος των Φαναριωτών	245
8.3.3 Η μετατόπιση του εξαγωγικού εμπορίου από τις ανατολικές στις δυτικές περιοχές της Αυτοκρα- τορίας	247
8.3.4 Η αναδιάρθρωση του κοινοτικού συστήματος	251
8.4 Η διαδικασία διάλυσης του ασιατικού τρόπου παραγω- γής και η ελληνική εθνική επανάσταση	253
8.4.1 Εμπορικό κεφάλαιο, κοινωνικές τάξεις και εθني- κή επανάσταση. Η ανεπάρκεια των σύγχρονων ιστορικών προσεγγίσεων.....	253
8.4.2 Ο μετασχηματισμός των κοινωνικών σχέσεων στην ύπαιθρο: Το τέλος των κοινοτήτων	260
8.5 Η Επανάσταση και η συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους	272
8.6 Η αφετηρία του ελληνικού καπιταλισμού	283
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: Η διαμόρφωση του σύγχρονου ελληνικού κράτους (1830-1940)	297
9.1 Το πρόβλημα της περιοδολόγησης της καπιταλιστικής ανάπτυξης του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού	297
9.2 Ανάπτυξη υπό την κυριαρχία του εμπορικού και εφοπλι- στικού κεφαλαίου (1830-1870)	300
9.2.1 Η κοινωνική και πολιτική εξέλιξη στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος	300
9.2.2 Σχετικά με τη μορφή του κράτους	308
9.2.3 Αγροτική οικονομία και κεφάλαιο	314
9.2.4 Καπιταλιστική ανάπτυξη και διεθνής θέση της Ελ- λάδας	321
9.2.5 Καπιταλιστική ανάπτυξη και απολογητική ιδεολο- γία	338
9.3 Η στροφή στο βιομηχανικό καπιταλισμό (1870-1908) ..	345
9.4 Κοινωνική μεταρρύθμιση και εδαφική επέκταση (1909- 1922)	373

9.4.1 Η «επανάσταση» του 1909	373
9.4.2 Κοινωνική μεταρρύθμιση και «κράτος δικαίου»...	377
9.4.3 Εδαφική επέκταση και εθνικό ζήτημα.....	384
9.4.3.1 Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι	384
9.4.3.2 Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, ο «εθνικός δι- χασμός» και η μικρασιατική εκστρατεία ...	386
9.5 Εθνική ομογενοποίηση, πολιτική κρίση και καπιταλιστι- κή ανάπτυξη (1922-1940)	405
9.5.1 Το σημείο καμπής στη νεοελληνική ιστορία: 1922	405
9.5.2 Η οικονομική ανάπτυξη	408
9.5.3 Πολιτική κρίση και «ειρηνική» εξωτερική πολιτι- τική.....	419
9.5.3.1 Από τον κοινοβουλευτισμό στη δικτατορία	419
9.5.3.2 Η νέα εξωτερική πολιτική.....	428
9.5.4 Η εθνική ομογενοποίηση	431
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	449